

**Chronologiae Veteris Testamenti Accvratvm Examen
Augustißimæ, Invictissimæq[ue] Domui Austriacæ
Dicatvm**

Philippi, Henricus

Coloniae Agrippinae, 1637

1. Vtrum ab exodo ad cœptam à Salomone Templi fabricam sint anni 680.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64340)

IN LIBRVM III. REGVM.

III. REGVM. VI. v. i.

Ab Exodo
ad Templū
anni 480.

Actum est ergo quadringentesimo & octogesimo anno egressionis filiorum de terra Aegypti, in anno quarto, mense Zio (ipse est mensis secundus mensis super Israel, edificari cepit domus Domino. Ita Latina, Hebraea, & nonnulla Græcorum: alia verò Græca, ac in primis habent: Et factum est, in quadragesimo & quadringentesimo annorum Israel de Aegypto, anno quarto, in mense secundo regnante regum super Israel: & mandauit Rex vt tollant lapides magnos preciosorum damentum domus & lapides non dolatos. Et dolauerunt filij Salomon filij Chiram, & fecerunt eos. In anno quarto fundauit domum Domini in Ziu, & secūdo mense. In vndecimo anno in mense Baal (hic est mensis consummata est domus in omni ratione eius.

QVÆSTIO I.

Virum ab Exodo ad cœptam à Salomone templi fabricam sint anni sexcenti octoginta.

Varia opi-
niones.

1. Sēratius 3. Reg. 7. de annis ab Exodo ad iacta Templi fundamētum minoribus numeris procedendo, hoc ordine digere.
1. In Glyca p. 2. ponitur cœpta templi fabrica anno ab Exodo.
 2. Septuaginta prout Roxani & Germani eos ediderunt citat & Oecumenius, Act. 7. vbi agit de Salomone.
 3. Prout in Latino, Hebræo & plerisque Græcis legitur.
 4. Ammonius de gestis Francorum cap. 54. habet.
 5. Beda Retractionum in Act. 13.
 6. Iosephus lib. 8. Antiq. cap. 5. in Rufini versione.
 7. Sigonius in Sulpitium.
 8. Tyrij apud Theophilum lib. 3.
 9. Canus de locis Theol. lib. 11. ad 12.
 10. Sulpitius, qui se minus potius, quam plus numerare ait.

11. Iosephus in textu & Gelenij versione. ,	592
12. Theophilus l. c.	602
13. Iosephus lib. 20. cap. vlr. apud Abulen. hic q. 4. & Pinedam.	612
14. S. Nicephorus Constantinopolitanus cap. 4.	634
15. Cedrenus.	672
16. Philastrius 3 p. haresi 63.	713
17. Quidam apud S. Nicephorum.	757
Hystupputationes affert Serarius, quibus sequentes addi possunt.	
18. Clemens Alex. 1. Strom. 11. vt refert Salianus.	567
19. Serarius.	680
20. Petavius.	520

Notat deinde Serarius exitum de Ægypto posse tripliciter spectari: nempe vel in principio, vel in medio, vel in fine, prout latius infra explicabo. Tum subiungens tantum Deo fauente breuiter, quia contra receptiorem sententiam, verecunde

1. Prima Serarij propositio est, videri hoc loco textum emendandum, vt 1. Propositio Serarij
 180. annis plures ponantur. Probat primò: quia alias deprauatus esset ille lo-
 Act. 13. vbi à distributione terræ vsque ad Samuelem numerantur anni
 450. Minus autem verisimile est nouum Testamentum, quam antiquum
 esse corruptum. Obiectioni qua dicere quispiam posset Latinum textum in
 Actibus Apok. Græco anteponendum esse, occurrit Serarius & ait primò, se hac
 de re egisse in Prolegomenis Bibl. secundò, textum Latinum non posse annis qui
 elapsi sunt accommodari, cum ab ortu Isaac, vsque ad egressum de Ægypto
 tantum sint anni 400. Tertio, consentire Græcum & Latinum, si vnica tantum
 particula & eo vbi ab interprete posita videtur loco, reponatur sic: & quasi post
 450. annos, post hac dedit, aut si maus: & post hoc, quasi post 450. annos dedit.

2. Confirmatur 1. Quia Caietanus & Mercator locum illum Act. 13. Græ-
 cè & Latine corrigunt centum annis detractis. Confir. 2. Nonnulli auctorum
 veterum huius loci correctionem indicant: illius verò in Actibus, nulli. Imò
 correctionem Græcam retinent D. Chrysostomus ibid. hom. 15. Oecumenius,
 Theophilactus, Beda, qui in Præfatione Retract. ait vitium textum Græ-
 cum suspicari se non posse. Nullus autem ante 600. aut 700. Domini annum,
 hoc loco 480. annorum difficultatem mouisse videtur, licet Sulpitius de le-
 gatione septuaginta pronunciarit. Confir. 3. Quia hoc loco correcto vitantur
 difficultates, ob quas nonnulli mira fingunt, vt qui Samsonem è numero Iudi-
 cum expungunt, Abesan non agnoscunt. Confir. 4. Sic hæreticos magis decli-
 namus, nempe Lutherum & Schubertum qui librum Actuum corrigunt, &
 pro 450. 350. reponunt.

Philippi
 Chronologia
 Testamenti

IV
 17

2. Probatio

4. Probat 2. primam propositionem Serarius. quia retentio-
 norum numero, non poterunt ab ingressu in terram hucusque alie scripturae
 didisse: sed de tot Scripturis id non asserendum. Ergo. Maiorem probatio-
 bro Iudicum assignantur seruitutum anni centum vndecim, qui
 temporibus adiungantur, exurgent anni Iudicum & seruitutum
 firmat 1. Velle in Iudicum annis notatis includere annos alios
 est Scriptura verbis vim inferre, præsertim si ad annos Iephte & Samon
 dentes seruitutes, quis referre conetur. Confirmat 2. Veteres disti-
 nos seruitutum ab annis Iudicum, verbi gratia, Othonielis 40. An-
 sephus lib. 3. cap. 4. & 5. lib. 10. cap. 11. libro 11. cap. 4. Sulpitius,
 lus, sed clarissimè S. Aug. q. 19. & 24. in Iudices. Confirmat 3. Si
 Othonielis annis inuoluere non oportet: ita nec annos seruitutum

3. Probatio

5. Probat 3. ab auctoritate Græcorum & Latinorum hac quæ-
 relatorum, qui ab istis 480. annis discesserunt, & ita quidem, ver-
 clarè contendunt locum esse vitiosum, verbi gratia, e recentioribus
 gonius in Sulpitium, & ante annos plus mille. Sulpitius ita scri-
 ne: Quarto fere imperij anno, primum fundamentum iecti à profectio-
 fere 88. & 500. licet libro regnorum, tertio 440. fuisse referantur, quod
 uenit. Sed non dubito quin librariorum potius negligentia, præsertim
 cedentibus veritatem fuisse corruptam, quàm ut Propheta errauerit: sunt
 puseulo futurum credimus, ut describentium incuria, que non incuriosè à
 fla, videntur. Addit Serarius, & ante ipsam Hieronymus epist. 131. ad
 D. Augustinus 15. ciuit. cap. 13. simileque calculi vitium in Hebra-
 tum Iudicum 20.

2. Proposi-
tio Serarii.

6. Propositione secunda ab initio exitus de Ægypto vsque ad Ierusa-
 pli ponit annos 680. à fine verd exitus, siue ab ingressu in terram
 in textu Latino, Hebræo, Chaldæo, vna tantum vocula mutatur:
 dum, inquit, cap. 17. lib. 1. Regum, septuaginta & Iosephus, posuerunt
 temporum rationes congruunt optimè.

3. Proposi-
tio eiusdè.

7. Propositione tertia asserit Templum cæptum anno m. 3140.
 sunt Israëlita anno 2449. absoluto, seu inchoato 2450. finitum vero
 mense octauo, qui dicitur Bul, anno ab inceptioe septimo, regni
 vndecimo, ab egressu 687. mundi 3117. Domus regiz anno post
 finitæ, regni Salomonis 20. 3. Reg. 9. v. 10. 2. Paral 8.

1. Ratio
contra Se-
rarium.

8. Hæc tamen propositiones admittendas, mihi peritissimè
 sum; Primum, quia obliquit sacri textus auctoritas. Permirum enim
 lum Chaldaicâ paraphrasin, sed fontem etiam Hebræum, imò reu-
 terpretum translationem atq; vulgatam editione accurate correctam

nobili ducentorum annorum parachronismo laborare. *Secundo* reclamatione
 gentium Doctorum copia, qui communi sententia de annis 480. patrocina-
 tur, quorum non pauca nomina recensui lib. Iud. q. 4. num. 4. *Tertio* ista Serarij
 computatio, quædam sine probatione assamit, alias valde incerta, v. g. Samue-
 lem ad annos præfuisse, cur non 25. aut 30. inter Samsonem & Heli octennium
 computare non decennium? cur non 38. annos? *Quarto* quædam hinc dedu-
 citur creditu difficilia. *Primum*, ab ingressu in terram vsq; ad natalem Davidis
 filii Booz 766. in Booz, Obed, Isai, distribuendos, quod in sententia Serarij
 cum Booz agnoscens, non exiguam parit admirationem. Vide in librum
 Ruth. q. 2. *Secundum*, Samuelem regnante Saule, vixisse annos vt minimum 30.
 et eo tempore, quo propter lenium iudicis officio fungi non poterat. David e-
 nim vt vult Serarius natus anno decimo Saulis regnantis: monomachiam autē
 cum Goliath non ante annū ætatis suæ 20. suscepit. Imo probabile est, Samuelē,
 vt vult biennio ante Saulem obiisse: quo pacto ad annos 38. vitam priuatam
 egisset, ex quo illum senectus à iudicis functionibus arcebat. *Tertium* Ionatham
 paterem Idoli apud Danitas factum quingentis & amplius annis à natiuitate
 patris Gersam transactis. Serarius enim historias de Micha & filijs Dan
 ap. 17. & 18. Iud. relatas, post Samsonis tempora accidisse & octennium te-
 lle asserit. Constat autem Gersam filium Moysis, parentem impij sacrificuli
 Ionatham cuius fit mentio Iud. 18. v. 30. iam ante Exodum natum fuisse. Ab Exo-
 do ad Iordanis transitum anni 40. effluerunt, inde Serarius vsque ad Otho-
 nis mortem numerat annos 58. tum vsque ad finem Samsonis 410. ex quibus
 conuenit anni 508. ab Exodo, vsque ad idolum Michæ computandi: ac pro-
 inde natus fuisse Gersam plusquam octingentis annis antequam degener eius
 filius sacerdos idoli constitueretur.

2. Ratio.

3. Ratio.

4. Ratio.

Ad. Pro-
pos. Serarij

Philippi

Chronologia
Testamenti

IV
17

gustino, id ex professo docente alijsque auctoribus probavi in notis
 Geneleos. At esto fuissent tantum 400. verum nihilominus esse, a
 ad Terræ diuisionem esse quasi 450. annos: accurato enim calculo
 tur circiter 446. Quod bene aduertisse videtur Bonfrerius dum
 400. admittit, nec tamen vñtatam illam 480. annorum ab Exodo
 plum supputationem explodit. Fauet etiam Petauius lib. 9. cap. 33. ubi
 vbi cum dixisset Græcam lectionem Act. 13. à nonnullis interpretum
 na castigandam pronunciari; subiungit: quod fortasse verius est. Nam
 quedam Græca eandem quam Latinus interpres interpretationem agnoscunt; si
 dimis. Neq; vero solus Beza, sed alij etiã idem notant; vt ij qui in Ge-
 no 1597. Francofurti Biblia Græca ediderunt, ad illud cap. 13. Act. m-
 verò existimo textum Græcum è Latino non tam castigari, quam
 cum dispositione illustrari, vt dicam q. seq. num. 13.

*Ad ratio-
 nes eiusdē.* 10. Ad primam confirmationem responso non indigeo: fateor
 ictanum & Mercatorem in hoc errasse. Ad 2. iam dixi locum illum
 esse vitiosum, etiam prout eum legit S. Chrysostomus & alij Græci
 plicabo q. seq. num. 13. Adhæc si de auctoritate S. Chrysostomi agerem
 nerimus eum hom. 31. in Genesin docuisse Abrahamum non prius in
 tidem venisse, quam Thare è vini excessisset. Vnde sequitur textus
 propositionem sexaginta annis à computo S. Chrysostomi aberrare
 re quod à diluuiō ad Exodum præterfluxit.

Ad confir. 11. Quod antiquiores patrum hunc locum 3. Reg. 6. ante annum
 600. aut 700. in dubium non reuocauerint; nescio, quid inde con-
 nem sententiam erui possit. Idem nec de Hebræo & Græco textu
 putarunt, quem tamen Serarius ex Latino corrigit. Sulpitius sine cau-
 tionem sepruaginta deserit, cum de fine exitus accipi possit. Neque
 in sua computatione Sulpitius; quandoquidem asserit se maiorem
 merum, quam minorem sequi. Duos numeros tradit, alterum ex
 tentia; ex 70. alterum, vtrumque rejicit Serarius; posteriorem à
 ne egressionis ex Aegypto intelligatur. Priorem non admitto, neque
 subiungit: Salomon captum Templi opus vicesimo anno explicuit. Eusebius
 annum Christi 400. floruit aperte fauet textui, quem in facis Bibli-
 sicut & S. Augustinus qui libro 18. Ciuit. cap. 21. tempora Iudæorum
 329. annis complectitur, ipsi Iosue tribuit cum Eusebio annos 27. qui
 dantur anni 40. deserti, 40. Samuelis & Saulis, 40. Davidis, 40. Salomonis
 ligentur ex sententia S. Augustini ab Exodo ad templum anni 480.
 ex hoc S. Doctore annotaui 1. Reg. 13. q. 5. num. 2 & 3.

12. Tertia confirmatio eos solum vrget, qui perperam vel Sam-

Ab his annis prætermittunt, quod non faciunt illi communis sententiæ pro-
pugnatores, quos sequor. *Quarta confirmatio* neganda videtur: imò si tibi licet
in libris Regum, pro 480. ponere 680. cur non Hæreticis licebit in A&A. Apost.
pro 470. scribere 370? Puto autem utrobique eam lectionem retinendam,
quæ in Codicibus serio examinatis proponit Ecclesiâ, donec aliud ipsa de-
clarat.

13. *Secundæ probationis ratio* neganda est: annos enim seruitutum com-
munis & recepta supputatio commodè annis Iudicum includit, vt suis locis
declarauit. Primam confirmationem nutare ostendunt ea quæ de qualibet ser-
uitute singillatim disserui in lib. Iud. ac in primis de illis oppressionum annis,
quæ ante lephthæ & Samsonem referuntur. *Secunda confirmatio* non plus Serario
seruitur, quam receptæ magis sententiæ; quos in quibusdam minutis fauentes
habet eosdem in ista 480. annorum collectione videmus ipsi aduersantes. De-
notat ad *tertiam confirmationem* responderi potest ex ijs, quæ suo loco allata sunt
de modis, quibus anni seruitutum ad tempora Iudicum reuocentur: qui modi
annos solue non conueniunt, nisi aliqua seruitus ab annis Iudicum separetur,
sine sufficienti ratione. De idolo Michæ sic scribitur Iud. 18. v. 31. *Mansitque apud*
idolum Michæ omni tempore quo fuit Domus Dei in Silo. Sicuti hic versiculus ex
lectura Serarij explicari potest: ita ex communi sententia ostenditur, qua-
nto magis ratione prima, secunda, tertia seruitus in annis Othonielis, Aodi, Gedeo-
nis, sine quæris terræ contineantur, vt illo cap. 18. lib. Iud. declarauit.

14. Parum etiam virium habet *tertia probatio*. Nam ex opinione Serarij
omnes illæ 17. lectiones falsæ sunt: ex communi vero sententia, supputatio ter-
tia vera est de initio exitus de Ægypto: & tertia, quam Oecumenius retinet
Ad. 8. si de fine exitus accipiatur, eo modo, quo tempus exitus intelligi posse
statuitur, vt num. 1. iam dicebam. Sulpitij doctrinam iam audiuius num. 11.
Cui audiemus q. seq. Qui veris rationibus libros Regum de tempore templi à
Salomone inepti corruptos ostenderet, nullum hæcenus me audiuisse memi-
ni. Nec S. Augustinus illo cap. 13. nec S. Hieronymus ad Vitalem quicquam ha-
beret quod sit in iudicio, vitium in hanc qua de agimus lectionem irrepsisse. Er-
rorum illorum Iudic. 20. detegit vulgata editio, eam & ibi, & hic sequor: ra-
tiones quæ contra hunc locum proponi solent, efficaces esse mihi non vi-
dentur.

15. Hinc colligitur 1. secundam Serarij propositionem non esse admitten-
dam: neque vero hic agitur de biennio, quod longiori aliqua Chronologica
facile absorberi potest, vt patet in tribus primis regibus Israhel: sed de
centis annis quæstio est. Rationes de annis Iudicum & octennio post Sam-
sonem suis locis explicatæ sunt. De annis Saul egi 1. Reg. 13.
Quæst. Chron. P. 2.

*Ad 2. Pro-
bationem:*

Ad 3. prob.

Ad 2. propi.

P.
Philippi
Chronologia
Testamenti

IV
17

16. Colligitur 2. tertiam propositionem de annis mundi & diluuii repudiandam esse. Seratii commentarios in libros Regum postquam constat, si auctor superstes eos, visis aliorum quæ postea prodierunt editionibus edidisset, credibile est, eum linam aliquam adhibitorum fuisse.

QVÆSTIO II.

Quid Iosephus, quid Melchior Canus habere senserint.

Computatio Iosephi.

1. Iosephus lib. 8. Antiq. cap. 2. alias 4. tradit Salomonem tempore Exorsum anno 4. regni sui, post annos ab exitu de Aegypto 592. ab Abraham in Chanaanidem 1022. quam supputationem ratione Exor mat libro 10 cap. 10. alias 11. ubi ait templum cononematum annis 470. mensibus sex, diebus 10. ex quo fuerat extractum, ab excessu de Aegypto mensibus sex, diebus decem. Si enim de 1062. tollantur 470. quibus sterisse asserit, remanebunt ab Exodo ad templum 592. qui numerus annis seruitutis centum vndecim & Iudicum & Regum 464. in notatis si Iosue 18. tribuantur. Si hisee 592. annis addantur 430. quibus Abraham in Chanaanidem vsque ad migratam Aegyptum præterierunt gentur ab illo aduentu ad Templi initia anni 1022. vt putauit Iosephus vero ab Exodo ad templum fundatum non nisi 480. anni interuenirent, non nisi 910. ab accessu Abraham in terram Chanaan ad Templi fundamentum perierentur.

Examinatur.

2. Hinc patet corrigendam esse eam Iosephi versionem, quæ prohibet 612. Eam referunt Tostatus hic q. 4. Sabellicus Enn. 1. lib. 9. Hieron. cap. 5. Iosephum autem errasse, tum ex iam dictis liquet, tum eo, quod tempus tertie & sextæ seruitutis, separet ab annis Iudicum, cum tamen Philisthæ seruitutis tempore Samsonem iudicasse, vt suo loco declaratur.

Argumenta in Cani.

- 1.
- 2.
- 3.

3. Melchior Canus de locis Theolog. lib. 11. ad 12. argumentum esse in omnibus exemplaribus Græcis, Latinis, Hebraicis eundem numerum 480. annorum. Asserit 2. hunc numerum esse corruptum, primo ex Iosepho, qui hoc loco reponit annos 592. Secundo, ex eodem Antiq. cap. 4. alias 5. tradit Reipub. gubernacula à monte Moyse & David se penes iudices annis plusquam quingentis ante Saulem & Dauidem probat ex collectione 574. annorum, qui iudicibus singillarim & collatis in sacris litteris assignantur à Moysè, vsque ad annum 4. Salomonis addendos ait annos, Iosue, Samgar, Samuelis, & interregni, quod inter Iosue & Heli Scriptura fuisse dicit. Vnde colligit plures inter Exodum & 480. annos intercessisse, quam Iosephus computauerit, ac idcirco corrigendos.

Græcos, ac Latinos 3. Reg. 6. corrigendos.